27ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7216 — 26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1909 — ՇԱԲԱԹ

8 Janvier 1910 — 27me année — N. 7216

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐ. ՍՐՄԱՔԷՇԽԱՆԼԵԱՆ

Գրուիլիք հս չեն տալիր

Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել Դրդ էջը

Կ. ՊՕԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ

10 PARAS

آره‌ولك

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Cons/ple, Galata

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՈՐԲԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ „ԱՐԵՒԵԼՔ“ ԿԸ ՅԱՏԿԱՑՆԷ

1.— Չնորհէ ծախսուած իւրաքանչիւր «Արեւելք»ի վրայ մէկ փարա։— 2.— Պ. Եւրոպացման թուականէն (14 դեկ.) յետոյ գալիք բաժանորդագրութեանց իւրաքանչիւրէն 10 դրս.— 3. Իբր 800 ոսկի տերին ունեցած բաժանորդ. պահանջին 100ին 25 ը, այսինքն 200 ոսկի.— 4. Հարսնիքի ծանուցմանց ու մահագրի վրայ 20 ական դրս — 5. Թաղ. խարիսուղի, եկեղեցւոյ, պաշտարագի ծանուցմանց իւրաքանչիւրէն 5 դրս.

ԶԱՐԹՆՈՒՄԻ ՆՇԱՆՆԵՐ

Այսու հանդերձ պէտք է խոստովանիլ թէ զարթնումի յուսադրիչ նշանները Երեւան կուգան մանաւորապէս մեր կաթոլիկ եղբայրներուն մէջ, որոնց ուժգին և ծառացող բաղձքի ցոյցերը, հոս թէ դաւառները, սահմանուած են իւրերու հանելու այն մռայլութիւնը որ կը լարուի Սագըզ Աղաճի Պատրիարքարանին մէջ, Սապպաղեանի պարապ ձգած աթոռը տալու համար Գոյունեան գերապայծառին։ Միակ այն պարագան որ կաթոլիկ հասարակութիւնը կ'ընդդիմանայ այս մարդուն պատրիարքացմանը, բաւական է համոզելու մեզ թէ ազգային ոգիին նախանձախնդրութեան զգացումը, անթեղուած երկար տարիներէ ի վեր, կը զարթնու անակնկալ կերպով։ Սապպաղեանի տապալումն ալ այս տեսակէտով բնորոշիչ էր արդէն։ Հիմակ ալ Գոյունեանի ձախողութիւնը — այնքան մաղթելի որքան հաւանական — պիտի գայ փայլուն մէկ ապացոյցը տալ մեր կաթոլիկ եղբայրներուն վերաբերութեամբ։ Ցայտնի է թէ այս եկեղեցականը՝ իր ոգիով, նկարագրով, ստացած դաստիարակութեամբը ոչ է տարբերութիւն չունի վատիկանեան կարգինալէ մը և իր պաշտօնին մէջ—եթէ հակառակ ամէն ակնկալութեան յաջողի—իր միակ ու տարամերժ ուղղութիւնը պէտք ըլլայ մեծցնել, լայնցնել այն խրամատը զոր դաւանանքի տարբերութիւնը գծախտաբար պեղած է միւնոյն ցեղին պատկանող զաւակներուն շարքերուն մէջ։ Վատիկան, վաղուց անտի, այս նպատակն հետապնդած է Արեւելքի մէջ, ամէնուրեք ուր իր շարաղետ իշխանութիւնը ուղած է տիրել տալ։ Մասամբ յաջողած է։ Բայց արեւմուտքի եկեղեցիներուն, մասնաւորապէս Ֆրանսայի մէջ իր կրած անուղղելի ձախողուածքը կը հարկադրէ զինքը հիմա իր ուշը դարձնելու դէպի անկոխ գետիններ, դէպի շահագործելի վայրեր, ինչպէս է Արեւելքը։ Հետեւապէս, Վատիկան ամենագիտակ կարեւորութիւն կուտայ կաթոլիկ պատրիարքութեան յաջողութեան խնդրին։ Գոյունեան կոչուած է անդնահատելի ծառայութիւններ մատուցանել, այս տեսակէտով, վատիկանեան քաղաքականութեան։ Եռասնա կռաթա մըն է, և անունէն զատ ոչինչ ունենալով իր վրայ իրրեւ Հայ, հոս և ճարպիկ գործակատարը ըլլալու կոչուած է Հռոմի կեդրոնէն բխելիք հրահանգներուն։ Իր յաջողութիւնը ահաւոր հարուած մըն է կաթոլիկ համայնքին ազգային ինքնութեանը և շարժումը, որ զարթնումի աղուոր նշաններով կ'արտայայտուի, պիտի չեզոքանայ, կանգ առնէ յանկարծ։

Բնազդաբար, կամ գիտակցաբար, մեր կաթոլիկ եղբայրներուն ողջամիտ ու ազգասէր մասը կ'ըմբռնէ այս աղէտաւոր պատահականութիւնը, եւ անոր հնարաւորութեանը դէմ կը պարարտուի մաքառիլ հզոր զենքերով։ Հետաքրքրական ու դեղեցիկ պայքար, որուն պէտք է ամէնամեծ հետաքրքրութեամբ հետեւինք, նկատելով որ դատը որ կը մղուի Սագըզ Աղաճի Պատրիարքարանին շուրջը, մինակ դատը չէ մեր կաթոլիկ եղբայրներուն, այլ եւ կերպով մը բոլոր հայութեան, որուն անմիջական, կենսական, կարեւոր մէկ մասն է Հայ կաթոլիկ հասարակութիւնը։

Ժամանակ մը մենք Լուսաւորչականներս խորին արհամարհանք մը ունէինք վերաբերմամբ այն բոլոր բաներուն, որ կը պատկանէին այդ հասարակութեան։ Մեր ժողովուրդին տգէտ ու նախապաշարուած մասը խեթիւ կը նայէր ազգային եկեղեցին լքող իր կաթոլիկ ազգակիցներուն։ Այս արհամարհանքը և այս ատելութիւնը բացարձակապէս անկարող էին հայ երկու այլադաւան տարբերներուն ցեղային կապերն ամրացնելու։ Հիմակ, ինչպէս ժամանակները, մեր հոգեկան տրամադրութիւններն ալ փոխուած են։ Մրքան փաւալի բան մը պիտի ըլլար՝ ցեղային համերաշխութիւն պռոացած ատենները՝ լոկ եկեղեցիի տարբերութեամբ մը երբմէ բաժնուող ցեղակից եղբայրներու միջև գժտութեան յաւերժացումը դիտել թեթեւ սրտով և անտարբեր աչքով։ Մենք օտար եկեղեցիի մը մեր մէջ դոյութիւնը այնքան ատեն միայն ճնշապակար կը դատենք որքան ատեն որ այդ եկեղեցին ազգային անջատականութեան շարժառիթ մը դառնայ։ Երբ չկայ այս պարագան, բոլոր Հայերն ալ Հայ են, ի՛նչ դաւանութեան ալ պատկանին ատենը։ Այն հասարակութիւնը որ հայ գրականութեան և փառքին նուիրած է Պէշիկթաշլեանի, Թէրզեանի ու Ֆինֆիֆճեանի պէս հոյակապ զաւակներ, անկարելի է որ դաղրի մասը, միսն ու ոսկորը ըլլալէ ցեղի մը որ հնութեան անկոխնչելի փառքն ունի։

Ու այս ուղղութեամբ, զարթնումը ակներեւ է. ան կը հաստատուի Գոյունեանի ներկայ պաբագայով։ Ապէկ է որ բաղմաթիւ ու յամառադէպ ըլլան սանի պարագաներ, որոնք պիտի ծառային չեշտելու հայրենասիրական, ազգասիրական զգացումները մեր կաթոլիկ եղբայրներուն մէջ։ Գոյունեանի հաւանական ձախողութիւնը նշանակալից յաղթանակ մը պիտի ըլլայ այս տեսակէտով։ Վատիկանեան մեքենագիտութիւնը պիտի պարտուի, և ազգայնական շարժումը լայն համեմատութիւններով պիտի ներկայանայ հայ–կաթոլիկ համայնքին մէջ։

Աջակցիր ազգաւորը ու անյաղդողդ քայլերն առնուած են այդ ուղղութեամբ։ Պէտք է շարունակուին ատենը՝ Հայութեան խարխլած զանգուածին հզօրացմանը համար։

Եր. Սրմաքէշխանլեան

ՀԱՅ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏ ՄԸ.

—Բեռերսպուրգի գեղարուեստական ճեմարանի դասլիճին մէջ Դիկտ. Վին ցուցադրուած պատկերներուն մէջ մասնաւոր ուշադրութիւն գրաւած է Պ. Ջաւիթ Օքրոյեանի մէկ գործը՝ որ կը ներկայացնէ «Մանակ Պարթեւի խնդիրքը դաղաղի մէջ». դաղաղը շրջապատած են Թաթար խանն ու Հայ եպիսկոպոսները։ Նկարիչը յաջողած է արտայայտել այդ յուզիչ տեսարանին մանրամասնութիւնը՝ դէմքերու և կցուածքներու վրայ։ Պ. Օքրոյեան մրցանակի արժանացած է։

ՖԵՂԱՐԴԻԵՍՏԱԿԱՆ

ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ

«ԿԱՐԾԱՆՈՒԱԾՔ».— Աբէլեան-Արմէնեան թատերախումբը առջի գիշեր Բերայի մէջ ներկայացուց Շիրվանզատէի վերջին գործը, Կուծանուածը, որուն կավկասի մէջ ներկայացումը ռուսական գրաքննութեան կողմէ արգիլուած է, կ'բռնաւի։

Շիրվանզատէ ինչ փայլով և հմայքով որ կ'երեւի Պատուի հատարին մէջ, նոյն այդ գեղեցկութեամբ չի ցոլաներ Կարծանուածէն դուրս ալ,—գէթ ինծի համար։ Թէև արուեստի տեսակէտով չատ յաջող թատերախաղ, ուր ազդեցուածքը, տիպարները, շարժումն ու բնականութիւնը չատ լաւ արտայայտուած են, սակայն խաղը ի՛ սմքողութեամբ ընդհանուր նպատակի մը չի ձգտիր։

Հրեաները ետքը Աբէլեան-Արմէնեան թատերախումբը անա երկրորդ անգամ է որ այնպիսի թատերախաղ մը կը հանէ, ուր ազգայնականութիւն և ընկերվարութիւն պայքար կը մղեն իրարու դէմ։

Կարծանուածը ցուցադրութիւնն է համայնքի մը, ուր մէկ կողմէ ազգայնական զգացումներով տոգորուած երիտասարդներ իրենց սեփական փողովուրդին և իրենց սեփական հայրենիքին փրկութեանը համար պիտի աշխատին, և մէկ կողմէ դուրս կը ցայտեն բոլորովին ազատական և համաժողովրդական գաղափարներով սնած երիտասարդներ՝ նուիրուելու հանար բոլոր անոնց փրկութեանը, որոնք տառապանքի մէջ են և եւ ի՛նչ տեղ։

Այս երկու տարբեր զգացումներն ու գաղափարները զրոս Շիրվանզատէ իրարու դէմ կը հանէ, կ'ուզէ ժպտալ իրարու հետ, երկուքին մէջէն ալ յաղթական և գերակշիռ ելլելու կը հանէ դուրս, երբեմն մէկին դասալքութիւնը ցոյց կուտայ իր սեփական ժողովուրդին հանդէպ, երբեմն միւսին անբաւականութիւնը կը ցոլացնէ ընդհանուր թշնամիներու աղտաբորբոքումի գործին մէջ, բայց վերջնական յաղթութիւնը ոչ է կողմին չի տար,—ատենա քիչ մը ասոր համար է որ կ'ըսէի թէ այս թատերախաղը ընդհանուր նպատակի մը չի ձգտիր։

Հոն կ'երեւին և կ'անցնին զանազան տիպարներ գաղափարի և զգացումի, որոնց համար թերեւս կարելի ըլար յաջողած կոչել այս թատերախաղը։ Ընկերվարականը, ազգայնականը, ազգասէրը, անիշխանականը, հեղափոխ կ'անցնին տեսարանէն, իւրաքանչիւրը ցոյց տալով իր գաղափարը, իր նկարագիրը, իր տկարութիւնը, իր առաւելութիւնը, սակայն յաղթութիւնը ոչ ոքին կը մնայ, թերեւս հեղինակը ուզած ըլլալով որ հասարակութենէն իւրաքանչիւրը իր ըմբռնումին և իր նախասիրութեան համեմատ յաղթութիւնը տայ մէկին կամ միւսին։

Ներկայացումը իր ընդհանուր հանգամանքով յաջող անցաւ. սակայն տեղ տեղ երբեմն դանդաղ, ինչ որ իր առաջին բեմադրութեան պիտի ուղէի վերագրել. օրինակի համար վերջին տեսարանը կրնար քնազդով, ըմբռնեց այդ զօրաւոր պատճառաբանութիւնը. Տանկլառի նայեցաւ վախէն ու ցաւէն անբանացած աչքերով. դէպի առաջ քայլ մը առնելէ յետոյ երկու քայլ դէպի ետ գնաց։

—Պասենք այն ատեն, մրմնջեց Բատրուս։

—Ուրեմն սպասենք, մրմնջեց Բատրուս։

—Այո՛, սպասենք, բաւ Տանկլառ. եթէ երրեք անմեղ է, աղատ պիտի ձգեն զինքը. եթէ յանցաւոր է՝ անօգուտ պիտի ըլլայ կասկածելի դառնալ դաւաճանի մը համար։

—Ուստի մեկնինք. չեմ կրնար աւելի երկար ատեն հոս մնալ, բաւ Տանկլառ։

—Այո՛, եկո՛ւր միասին երթանք, ձգելով որ ներկաները հեռանան ուզածնուն պէս։

Ու մեկնեցան. Ֆէրնան, որ աղջկան նեցուկը դարձած էր հիմա, Մէրսէտէսի ձեռքէն բռնեց ու Բաթարան տարաւ։ Տանթէսի բարեկամներն ալ Մէյլհանի ծառուղին տարին գրեթէ նուաղած ծերունին։

Իսկոյն ամբողջ քաղաքին մէջ տարածուեցաւ սա զրոյցը թէ Տանթէս ձերբակալուած էր իբր Պոնաբարթեան գործակալ։

—Սիրելիս Տանկլառ, որո՞ւն մտքէն կ'անցնէր այս բանը, բաւ Պ. Մորէլ, իր գործակալ-հաշուակալին ու Բատրուսի մանալով, որովհետեւ ինք ալ կ'ուզէր քաղաք երթալ չուտով, ընդհ. դատախազ Պ. ը Վիլֆորէն ուղղակի լուր առնելու համար Իտոնի վրայ, որուն հետ քիչ մը ծանօթութիւն ունէր։

—Պարո՛ն, ձեզի ըսի թէ Տանթէս, առանց ոչ է չարժառիթի, էլպա կղզին ցատաք ելած էր, և այդ բանը կասկածելի թուած էր ինծի, պատասխանեց Տանկլառ։

—Բայց ձեր կասկածները ուրիշներու ալ յայտնեցի՞ք։

—Զգուշացայ այդ բանը ընելէ, պարոն, յարեց Տանկլառ. ինչպէս գիտէք, ձեր մօրեղբօր պատճառաւ, որ միւսին օրով ծառայած է և իր մտածումը չի ծածկեր, ձեր վրայ կը կասկածին սա բանին համար թէ Նաբոլէոնի մասին ցաւ կը զգաք. կը վախնայի որ անիրաւ դատուած կ'ըլլամ Իտոնի և ձեզի հանդէպ. բաներ կան զրոս ստորագրանալ մը պարտի իր նաւատէրին ըսել և ուրիշներէն ծածկել խստիւ։

—Է՛ւ, չա՛ւ, ազնիւ տղայ մըն էք դուք, բաւ նաւատէրը. նախ ձեր վրայ խորհած էի, հէգ Տանթէսը Ֆարաոնի նաւապետ կարգելէ առաջ։

—Ի՞նչպէս կ'ըլլայ, պարո՛ն։

—Այո՛, նախապէս Տանթէսի հարցուցած էի թէ ան ի՞նչ կը խորհէր ձեր վրայ, և թէ կ'ուզէ՞ր պաշտօնի վրայ պահել ձեզ. որովհետեւ, չեմ գիտեր թէ ինչո՛ւ համար, զիտած էի որ ձեր միջեւ ցրտութիւն կար։

—Ի՞նչ պատասխանեց ձեզի։

—Բաւ թէ, անգամ մը, առանց ճշդելու պարագան, անիրաւ գտնուած էր ձեզի հանդէպ։ բայց աւելցուց որ նաւատէրին վստահութիւնը գրաւող ամէն մարդ իր վստահութիւնն ալ կը վայելէր։

—Կեղծաւո՛ր, մրմնջեց Տանկլառ։

—Ինչո՞ւ Տանթէս. իրողութիւնը սա է որ պատուական տղայ մըն էր, բաւ Բատրուս։

—Այո՛, բայց առ այժմ Ֆարաոն առանց նաւապետի մնացած է։

—Օ՜հ, պէտք է ասպասել, քանի որ երեք ամիսէն ճամբայ պիտի ելնէք. մինչեւ այն ատեն ալ Տանթէս ազատ պիտի ձգուի։

—Անտարակոյս, բայց մինչեւ այն ատեն։

—Մինչեւ այն ատեն ես կ'ընեմ պարոն Մորէլ, բաւ Տանկլառ. ինչպէս գիտէք՝ նաւու մը ղեկավարումէն այնքան կը հասկնամ որքան երկար ճամբորդութիւն ընող առաջին նաւապետը. նոյն իսկ առաւելութիւն մը պիտի ունենաք՝ զիս գործածելով. երբ Իտոնն բանտէն ելլէ՝ պէտք չպիտի զգաք մարդ ճամբելու. ան իր իր գործին գլուխը պիտի անցնի և ես ալ իմինս։

—Շնորհակալ եմ, բաւ Պ. Մորէլ. ամէն ինչ կարգադրուած կ'ըլլայ այն ատեն։ Ուրեմն առաջին նաւապետութիւնը ստանձնեցէք և բեռները պարպելուն վրայ հսկեցէք. պէտք չէ որ գործերը երեսի վրայ մնան, ինչ աղէտ ալ պատահի մարդոց։

—Պարո՛ն, ապահով եղէք, բայց կարելի՞ է տեսնել բարի Իտոնը։

—Տանկլառ, քիչ ատենէն կ'ըսեմ. պիտի ջանամ Պ. տը Վիլֆորի հետ խօսիլ և անոր մօտ միջամտել ի նպաստ բանտարկեալին։ Շատ լաւ գիտեմ որ կատաղի արքայական է, բայց ո՛րքան ալ արքայական ու դատախազ ըլլայ, մարդ է վերջապէս, և չեմ կարծեր որ չար ըլլայ։

(Շարունակելի)

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ (12)

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԴԻՒՄԱ

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ՔՐԻՍԹՈ

Ե

ՆԵԱՊՈԼԻԻ ՀԱՅՏՆԵՐՈՅԹԸ

Մէրսէտէս և ծերունին Տանթէս դիմաւորելու գացին նաւատէրը, որուն հանգիստ գրան առջեւ։ Պ. Մորէլ չափազանց գունատած էր։

—Ի՞նչ եղաւ, գոչեցին ամէնքը միաբերան։

—Բարեկամներս, գործը մեր կարծածէն աւելի ծանրակշիռ է։

—Օ՜հ, պարո՛ն, անմեղ է ան, գոչեց Մէրսէտէս։

—Այո՛, ես ալ այնպէս կը կարծեմ, բայց ամբաստանութեան ներքեւ է, պատասխանեց Պ. Մորէլ։

—Ի՞նչ բանի համար, հարցուց հայր Տանթէս։

—Պոնաբարթեան գործակալ մը ըլլալուն համար։

Մեր ընթերցողներէն անոնք որ այդ շրջանին մէջ ապրած են, ուր կ'անցնի այս պատմութիւնը, պիտի կրնան ըմբռնել թէ ի՛նչ սոսկալի ամբաստանութեամբ ձերբակալուած էր Իտոն։

Մէրսէտէս ճիչ մը արձակեց և ծերունին աթոռի մը վրայ ինկաւ։

—Ա՜հ, Տանկլառ, իսպեցիք զիս, մրմնջեց Բատրուս, բայց չեմ ուզեր ձգել այդ ծերունին ու նորատի աղջիկը որ իրենց վշտէն մեռնին, մրմնջեց Բատրուս։

—Լա՛ւ, եթէ ո՛չ քեզ ալ չեմ երաշխաւորեր, գոչեց Տանկլառ, Բատրուսի ձեռքը բռնելով։ Թերի ո՞վ ըսաւ թէ Տանթէս իրաւունք յանցաւոր չէ։ Շոգենաւը Էլպա հանդիպած, ինք ցամաք ելած ու օր մը Բորթօ-Ֆէրրաեօ մնացած է։ Եթէ երրեք վրայէն մեռնայ նամակ գտնուի, իրեն օգնողներն ալ մեղսակից պիտի նը կատուին։

Բատրուս, անձնասիրութեան արագ

—Սիրելիս Տանկլառ, որո՞ւն մտքէն կ'անցնէր այս բանը, բաւ Պ. Մորէլ, իր գործակալ-հաշուակալին ու Բատրուսի մանալով, որովհետեւ ինք ալ կ'ուզէր քաղաք երթալ չուտով, ընդհ. դատախազ Պ. ը Վիլֆորէն ուղղակի լուր առնելու համար Իտոնի վրայ, որուն հետ քիչ մը ծանօթութիւն ունէր։

—Պարո՛ն, ձեզի ըսի թէ Տանթէս, առանց ոչ է չարժառիթի, էլպա կղզին ցամաք ելած էր, և այդ բանը կասկածելի թուած էր ինծի, պատասխանեց Տանկլառ։

—Բայց ձեր կասկածները ուրիշներու ալ յայտնեցի՞ք։

—Զգուշացայ այդ բանը ընելէ, պարոն, յարեց Տանկլառ. ինչպէս գիտէք, ձեր մօրեղբօր պատճառաւ, որ միւսին օրով ծառայած է և իր մտածումը չի ծածկեր, ձեր վրայ կը կասկածին սա բանին համար թէ Նաբոլէոնի մասին ցաւ կը զգաք. կը վախնայի որ անիրաւ դատուած կ'ըլլամ Իտոնի և ձեզի հանդէպ. բաներ կան զրոս ստորագրանալ մը պարտի իր նաւատէրին ըսել և ուրիշներէն ծածկել խստիւ։

—Է՛ւ, չա՛ւ, ազնիւ տղայ մըն էք դուք, բաւ նաւատէրը. նախ ձեր վրայ

—Մինչեւ այն ատեն ես կ'ընեմ պարոն Մորէլ, բաւ Տանկլառ. ինչպէս գիտէք՝ նաւու մը ղեկավարումէն այնքան կը հասկնամ որքան երկար ճամբորդութիւն ընող առաջին նաւապետը. նոյն իսկ առաւելութիւն մը պիտի ունենաք՝ զիս գործածելով. երբ Իտոն բանտէն ելլէ՝ պէտք չպիտի զգաք մարդ ճամբելու. ան իր իր գործին գլուխը պիտի անցնի և ես ալ իմինս։

—Շնորհակալ եմ, բաւ Պ. Մորէլ. ամէն ինչ կարգադրուած կ'ըլլայ այն ատեն։ Ուրեմն առաջին նաւապետութիւնը ստանձնեցէք և բեռները պարպելուն վրայ հսկեցէք. պէտք չէ որ գործերը երեսի վրայ մնան, ինչ աղէտ ալ պատահի մարդոց։

—Պարո՛ն, ապահով եղէք, բայց կարելի՞ է տեսնել բարի Իտոնը։

—Տանկլառ, քիչ ատենէն կ'ըսեմ. պիտի ջանամ Պ. տը Վիլֆորի հետ խօսիլ և անոր մօտ միջամտել ի նպաստ բանտարկեալին։ Շատ լաւ գիտեմ որ կատաղի արքայական է, բայց ո՛րքան ալ արքայական ու դատախազ ըլլայ, մարդ է վերջապէս, և չեմ կարծեր որ չար ըլլայ։

(Շարունակելի)

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՆՈՒԱՆԱՐԱՊԱՏԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Հագգը պէտք է ամենայն օտարոտութեան մէկ հեռաւոր Բէյրթ հասած է, կայսրանին մէջ գիտակցութիւն մը հիմնադրելու Մարիամ Կոլէջ։ Հագգը պէտք է Գեկրան Մարիա-Էմիրեանի ճամբով մայրաքաղաք կուգայ, որով այսօր հոս կը հասնի։ Առջի գիշեր մինչև ուշ ատեն Բ. Դուռ հեռագիր չեր ընդունած Հագգը պէտք Բէյրթ ժամանելու մասին։ Որսա փայլուն ընդունելութիւն մը պիտի ըլլայ նոր Եպարքոսին, երբ Պ.-ին ժամանէ ան։ Բոլոր հանգարան և խմբարները, բարձրաթիւ երեսփոխաններ, Մ. և Ց. կուսակցութենէն պատուիրակութիւն մը և շատ մը պաշտօնատարներ փափագ յայտնած են Հագգը պէտք դիմաւորելու։

* * * Սատարի կ'ըսէ թէ պատերազմական նախարարութիւնը Մանտուա Շեվքէթ փաշայի առաջարկուած է, բայց այդ մասին վերջնական որոշում մը չկայ դեռ։

* * * Մ. և Ց. կուսակցութեան նախագահ Ռաֆի պէյ սա յայտարարութիւնը հրատարակած է. Եպարքոսին շառաւարկեցի որ հրամարի։ Մեր կուսակցութիւնը վիճաբանութիւն մը բացած էր մեր անդամներուն կողմէ եղած կարգ մը առանձնութիւններ մասին, իսկ երկրին զարգացումը կը ներկայացնէր մեր բանակին անհնարութիւնը։ Մենք կարծեցինք որ Եպարքոսը ինքնակամ հրաժարիլ պիտի ուզէ։ Ինչպէս կ'ուզուի, եթէ մեզմէ կը պահանջուի որ կրնայինքներուն դգացումները յարգենք, այն աղատութիւնները այնչափ կ'ըլլայ անոնց։ Ասկէց աւելին պահանջելը, ի շնաս մեզի անձնուիրութիւն ուզել կը նշանակէ։ Ոչ մեր օգուտը և օ՛չ ալ մեր ազգային արժանապատուութիւնը կրնային տալէ աւելի անձնուիրութիւն մը։

Կիրեացիներուն խօսք հասկցնելու տարատարութիւնը հիմա չունայ Տերութեանց կը պատկանի։ Անոնք թող ընեն։ Եթէ անոնք իմացնեն թէ ա՛լ ձանձրացած են այդ պարտականութիւնը կատարելը, այն ատեն մեր դորձը մենք տեսնենք։ Պատրաստ ենք։ Օսմանցիները որոշած են Կրետէն կատարեալ ելքնորհութիւնն ալ Դիանանպատեթեամբ մը կատարելու։ Եթէ տերութիւնները կզրկին մեզ Օսմանցիներու իրաւունքներուն պաշտպանութենէն ձեռք քաշեն, դարձեալ մեր պատասխանը չունինք։ Ոչ ոք մեզ կ'ամրարդնէ թէ արդարութիւնը և թէ դորդիրները։ Քաղաքակրթութիւնը Բալքանի մէջ կռիվներուն համաձայն փոխու

հեր ըլլալ, անկարող ամբողջ ժողովրդեան մը հառաչանքը դադրեցնելու։

Զինը կուգայ անա նորէն, բայց հայրենիքի ծագերէն ազեկուսը, ձայներ ա՛լ նոյն ուժգնութեամբ չեն թնդար մեր սրտերը ճմլելու, անտանելի հոգագրգռութեան մը մատնելու համար մեզ։ Արդեօք Հայաստանի հայութիւնը չմնաց մը առեր է դիրքնապէս։ Հաց ունի ուտելու և հագուստ ասքնալու։ Ինչ հրաք։ Տագաստանի ոտքնալու ցեղ մը կրնայ, եղեր ուրեմն վայելել նաև հանգստութեան բոպէներ։ Մենք կը նմանինք օրերով ամիսներով ծովերուն վրայ թափառող նաւաստիներու, որ օր մը ալ գիշերուան ամենէն մէկէն հեռաւոր լոյս մը կը նշմարեն։ Կը սթափին, ուշ և կորով կառուցանեն. վասն զի այդ լոյսը փրկութեան կայուտաւորն է։ Երկանիկ կը զգանք այժմ ընդհանրապես անմիջական անցուդարձներ և մերկութեան վանդէն զերծ ուսանելով մեր ցեղը։ Ի՛նչ երջանկութիւն։ Անօթի չմնանիլ, պատառ մը չորոյ հոգեր վայելքը վանիլ։ ու ասիկա ապրելու, ապրելու համար միայն։

Մի երրորդ աստիճան կը գտնայ Հայը ձայնատուն չեն հաներ։ կը քաշուի իր օճախին մոխիրին ու իր ներքին ցաւերովը կը զբաղի։

Ցաւն չկայ Հայաստանէն։ այս ձեռ, սրտատանջ մը չոր հոգը գտեր է ուրեմն Հայաստանցին։ Երջանկ է, հէք մարդը։

Բայց եթէ Հայաստանցին չենք լսեր մեր գրիչներու հառաչանքները, կրնանք տալ ինքնամոռանալ սիրտ մը վայելել երբ տեսնենք կիլիկեան կայուտքի, մեռելի և տրամութեան այդ երկիրը...

ԵՐՈՒԵԱՆ

ԱՏԱՆԱՅԷՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Ատանա, 20 Դեկտ.

Ուրբաթ օր կուսակալը, խալամները և ոստիկանները Ատանայի վարժարանին մէջ հրաւիրեց օսմ. նաւատորմին համար հանգանակութիւն կատարելու նպատակով. այս առթիւ խօսեցաւ գեղեցիկ և հայրենասիրական ճառ մը, որմէ յետոյ սկսաւ հանգանակութիւնը։

*** Ձեռք պէտք մասնաւոր հոգածութեան շնորհիւ հայ երկրագործներու հարիւրին 6ն փոխառութիւն եղան իրենց ունեցած հողերու արտաքարներուն քանդելութիւնը նպատակ առնուելով։ Փոխառութեան պայմանաժամը 5 տարի է. բոլոր հողերը գրաւի տրուեցան երկրագործական պանքայ։

*** Վաճառականներուն ալ փոխառութիւն պիտի ըլլայ. անոնց անունները հրատարակուած էին Սիոնի պաշտօնաթերթին մէջ։

*** Ատանայի որբանոցին մէջ կան 113 երկսեռ որբեր. չէնքին վարձքը վճարեց կուսակալը և ամսէ ամիս կառավարութենէ կ'ստացուի օրական 3կան մէթալիկ իւրաքանչիւր որբի, որով կը գոցուի բոլոր ուտեստի պէտքերը և պաշտօնեաներու ամականները։ Պէտք է ըսել թէ մոլեռներ պակաս չեն։ Տղաքները մարնով ուտող են։ Մանչերը տղոց վարժարանը կ'մտնեն դաս առնելու, իսկ աղջիկները՝ աղջկանց վարժարանը։

*** Ատանայի վարժարանը այս տարի բացուեցաւ տեղ. 20ին՝ դէպքին պատճառաւ և պաշտօնի կոչուեցաւ նախկին տնօրէն Յովհաննէս էֆ. Գունտուրճեան և 18 երկսեռ պաշտօնեաներ։ Շատ շնորհակալ ենք որ Միացեալ ընկերութեան և Նպաստից Յանձնախումբին զրկած դրքերը և դպրոցական պիտոյքները ծրիաբար բաժնուեցան երկսեռ աշակերտներու, որոնք երախտապարտ են։ Եթէ գիրքերը չշրկուէին, դպրոցները փակել հարկ պիտի ըլլար։ Այս տարուան դպրոցներուն բացը դոցելու համար 200 ոսկիի պէտք կայ, թէեւ քանիցս գրուեցաւ պատրիարքարան բայց արդիւնք մը չունեցաւ։ Ուսուցիչները մեծ օժանդակութեան կարօտ են։

*** Նորընտիր հոգաբարձութիւնը կազմուեցաւ հետեւեալ կերպով՝ Տօքթ. Մինրան էֆ. Պետրոսեան՝ Ատենապետ, Յարութիւն էֆ. Դուլումճեան՝ Ատենադպիր, Միսաք էֆ. Պզտիկեան՝ Գանձապետ, իսկ անդամներն են՝ Տարք Օգէն Ուրֆալեան, Տիրան Գաղանճեան, Ռուբէն Պուլտուճեան, Յարութիւն Պասարմաճեան։

*** Ազգ. Պատրիարքարանէ հանդերձեղէններ, վերմակներ և նպաստներ կը ղրկուին, որոնց բաշխումին համար ալ յանձնախումբ մը կազմուած է հետեւեալներէ՝ Տ. Եղնիկ հայր, Տիրաք Նազարէթ Մարգարեան, Մանուկ Բաթիկեան, Գրիգոր Ճէրմիտեան, Յարութիւն Եէմէնիճեան, Վարդան Պագալեան և Աւետիս Մանկոեան։

*** Ս. Կաթողիկոսը երկու օր առաջ Մէրսին մեկնեցաւ և կը կարծուի թէ մինչեւ Ս. Ծնունդ հոն կը մնայ։

*** Տէրթ-Եօլի բանտարկեալները 3 օր առաջ անպարտ արձակուեցան՝ Տ. Սահակ քահանայ, Պետրոս էֆ. Բէլթէքեան և Մինրան էֆ.ն։

*** Առեւտուրը բաւական բանուկ է, Ատանայի այս դէպքին պատճառով ուրիշ տեղերէ դաճառականներ հաստատուեցան հոս, մինչդեռ անդին տեղացի վաճառականներ պարապ կը պարտին և պարապ ակ կը ճնշուին։ Իրենց ունեցածը կորսնցնելէ յետոյ պարտք ունենալ. ասիկա մարտնելու բան չէ։

ԱՏԱՆԱՅԻ

ԽՈՒՌՈՆ ԺՈՂՈՎԸ

Ատան ժողովը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ խարտրդարանին մէջ և հետեւեալ որոշումները տուաւ։

1.—Երուսաղէմի Պատ. Տեղապահ Տ. Դանիէլ Ծ. Վրդ. Յակոբեան և վարչական պատուիրակ Պարգեւ էֆ. Փափազեան հեռագրած էին թէ Երուսաղէմ հասած են։ Ժողովը այդ հեռագիրը կարդաց եւ վերջապէս ուսումնասիրելէ յետոյ Վարչական պատուիրակին պաշտօնին վերաբերեալ հրահանգը, որոշեց դայն ենթարկել նաև Ս. Պատ. Հօր դիտողութեան և անկէ վերջ հաղորդել պատուիրակին, գործադրելու համար։

2.—Պիլէճիկի առաջնորդ Տ. Թաթուլ Ծ. Վրդ. ժողովին ներկայացաւ հաստատելու համար իր մասին եղած տնօրինութեան արդիւնքը։ Իրեն հաղորդուեցաւ թէ ժողովը զինքը Գոնիայի Պատ. փոխանորդ կարգած է եւ հրահանգ տրուեցաւ անմիջապէս մեկնիլ իր պաշտօնատեղին, յատուկիկայ Ս. Ծննդեան տօներու առթիւ ժողովուրդը հոգեւորապէս մխիթարելու համար։ Այս առթիւ ժողովը որոշեց հրաւիրել նաև Պիլէճիկի Դատաւոր. Վարչութիւնը որ փութայ հատուցանել Թաթուլ Վրդ.ի Պիլէճիկի առաջն. պաշտօնավարութեան յետնեալ թոշակները։

3.—Ժողովը ուշադրութեան առաւ Երուսաղէմի վանքին կանոնագիրին ծրագիրը որ արդէն պատրաստուած էր և իր մէջէն մանախումբ մը ընտրեց ուսումնասիրելու համար թէ՛ նոյն ծրագիրը և թէ անոր նկատմամբ ներկայացուած դիտողագրերը

ՕՐՄԱՆԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆԻ ՔՆՆԻՉ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ

Այս Յանձնաժողովը որ Ազգ. ժողովոյ նիստ չունեցած օրերը պիտի գումարուէր, երէկ դարձեալ չկրցաւ գործ մը տեսնել, որովհետեւ անդամներու մեծամասնութիւնը, ըստ իրենց բարի սովորութեան. բացակայ էին դարձեալ, եւ եկած էին միայն Տ. Մաղաքիա եպսկ. Տէրունեան, Վռամշապուհ Մանուկեան եւ Սարգիս Սուրն էֆ.ները որոնք մինչեւ ժամը 9 ու կէս ի զուր սպասելէ վերջ մեկնեցան։

Այս ընթացքով, եթէ տասը տարի ալ անցնի, կարելի չպիտի ըլլայ կարծենք քննութիւնները և խորհրդակցութիւնները վերջացնել եւ նախկին պատրիարքին պաշտօնավարութեան մասին վերջնական որոշում մը տալ։

Յանձնաժողովը իր երէկուան նիստին մէջ նախ պիտի առնէր Աղթամարի ջարդին եւ Արաբէն վրդ.ի սպանման առթիւ Օրմանեան Ս.ի ունեցած անտարբեր ու անկարեկիր ընթացքին մասին եղած քննադատութիւնները և ուրիշ խել մը մեղադրութիւններ։ Խորհրդակցութեան առարկայ պիտի ըլլար նաեւ Պատրիարքարանի արձանագրութեան դիւանին նախկին պետին՝ Մկրտիչ էֆ. Մելիքեանի, չատ մը պարագաներու մէջ Օրմանեան Ս.ի հետ գործակից գտնուած ըլլալու պարագան։

ԱՇՆԱՆԱՑԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Ատանայի Բաղ. ժողովին ատենապետ Յարութիւն էֆ. Ներսէսեան եւ երեւելիներէն Զաքարիա էֆ. Բէլթէքեան երէկ Խառն ժողովին ներկայանալով տեղւոյն հոգեւոր ու վարչական գործերուն ստացած անկերպարան վիճակը նկարագրեցին, խնդրելով որ փութով առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ ղրկուի։

Ժողովը իր իրաւասութենէն դուրս նկատելով այդպիսի հրահանգ մը տալ, միայն յարմար դատեց մի քանի կարգ եկեղեցականներէ բաղկացած ցանկ մը պատրաստել և յանձնել Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին հաւանութեան և վաւերացման, ապա Ն. Ամենապատուութեան հրահանգին համաձայն կատարուելու համար ընտրութիւնը։

ԿՐՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Բաբերդի աղգայիներէն Խաչատուր Զաքոյեան անուն անձը իսլամացած ըլլալով, տեղւոյն առաջն. փոխանորդը կը գրէ Պատրիարքարան թէ, հակառակ իրենց ջանքերուն, չեն յաջողած այդ մարդուն անչափահաս զաւակները ձեռքէն առնելով իրենց մօրը յանձնել. ուստի տնօրինութիւն մը կը խնդրէր։ Յանձնուեցաւ Բաղ. ժողովին նկատառման։

ՉԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Եւդոկիոյ Առաջն. Տեղապահ Տ. Արտաւազդ Վրդ. Գալէնաէրեան կը հեռագրէ Պատրիարքարան թէ զինուորագրութեան գործողութիւնները օրինաւորապէս տեղի ունեցած և աւարտած են։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՎԱՆՔԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց վանքին քարէկարգութեան համար պատրաստուած կանոնագրին ծրագիրը քննելու և արդիւնքը իրենց դիտողութիւններով միասին հաղորդելու համար, երէկուան Խառն ժողովին մէջէն կազմուած մանախումբին անդամ կարգուեցան Տ. Մաղաքիա եպ., Տ. Գրիգոր Ծ. Վ., Տօքթ. Ն. Տաղաւարեան և Հ. Խոմասարեան էֆ.ներ։

ՕՐԲԱՆՈՑԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

Եւ.-Գ. Ազգային որբանոցի խնամակալութիւնը հրաժարած ըլլալով, Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան առաջարկուած էր նոր որբանոցին նկատմամբ վարչութեան բրած պարտաւորութիւնները գործադրել։ Սակայն հոգաբարձութիւնը, յայտնելով թէ ինք արդէն չափազանց ծանրաբեռնուած է այլ և այլ դժուարութիւնով, խնդրած է Վարչութենէն որ Խնամակալութեան հրաժարականը եւ առնել տրուի և գարձեալ պէտք յանձնուի հակ եղած անօրինութեան գործադրութիւնը։

ԱԿՈՐԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Եէնի-Գարուի Թաղեցիները, ակէ առալ, հանրագրութիւն մը ղրկելով Վարչութեան։ բողոքած էին թէ վերջերս տեղի ունեցող երեսփոխանական ընտրութեան մէջ ցին թերութիւններ ու անկանոնութիւններ պատահած ըլլալով, պէտք է նոր ընտրութեան հրահանգ տրուի, նախորդը չեղեալ համարելով։

Տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդի ատենապետը երէկ այս մասին կարգ մը բացատրութիւններ տուաւ Բաղ. ժողովին որ իր երկուշաբթի գիշերուան նիստին մէջ նկատողութեան առնելով Վարչութեան քննիչ Խաճասարեան էֆ.ի և ընտրողական ժողովի նախագահ Տ. Սմբատ վարդապետի տեղեկագիրները և եղած այլ եւ այլ բողոքներն ու դիտողութիւնները հարկ եղած անօրինութիւնը պիտի ընէ։

ԳԱՒԱՌ. ԺՈՂՈՎՆԵՐ

Բաբերդի առաջ. փոխանորդը կը գրէ պատրիարքարան թէ առաջնորդի չգոյութեան պատճառով տեղւոյն ազգ. ժողովները կազմալուծուած ըլլալով, անոնց կազմութեան ձեռնարկուած է, որպէս զի թեմական գործերը երեսի վրայ չմնան։

Ի ՆՊԱՍՏ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

Կիլիկիոյ Կեդր. Որբանոցի Յանձնաժողովը տեղեկագրած է Բաղ. ժողովին թէ Բերայի Հայ Կանանց Միութիւնը Կիլիկիոյ աղէտեալներուն օգտին համար գովելի ջանքեր կը նուիրէ վիճակահանութիւններ կազմակերպելով, ներկայացումներ սարքելով, սակայն կը խնդրէ որ նոյն Միութեան, ինչպէս նաեւ համանման ընկերութեանց այդ կարգի ձեռնարկները նախապէս Որբանոցին բաշխելու հրահանգ տրուի։

ԱՏԱՆԱՅԻ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ճէպէլը Պէրէքէթի պատերազմական առեանին կողմէ երեք տարուան թիապարտութեան դատապարտուեցաւ փախստական պահապան Հասան որ Համիտիյէի մէջ սպարիչ Յակոբի աղջիկը Բերսաբէն սպանելու նպատակով վիրաւորած և յիշեալը 20 օր վերջ մեռած էր։ Ազատ արձակուեցան հաճի Հասան, Շէյխ Մէհմէտ և Մուսթաֆա Զաւուշ որոնք ամբաստանուած էին իբր սպարիչ Յակոբի, անոր աղջկան Բերսաբէի և աղիւսագործ Աստուրի սպանիչները։ Հասանի ինչքերը գրաւի տակ պիտի առնուին և սպանեալ Յակոբի կինն ալ պիտի կրնայ իր յարիշտակուած զգեստեղէններուն համար նիզամիյէ դատարաններուն դիմել։ Մահուան դատապարտուեցաւ Պաղչէի նախորդ արկղակալ Էօմէր, և 15 ական տարուան թիապարտութեան Գարլին գիւղէն կէօք Վէլի և Էօրիւնճէք գիւղացի Ապտուլլահ և ցկեանս աքսորի Նուխուտլու գիւղացի հաճի Խալիլ, որոնք ապրիլ 5ին Պաղչէի Լաբաշ գիւղը հրկիզած և շատ մը մարդիկ ջարդած ու ոչնչացուցած էին։ Վերոյիշեալ էօմէրի մահվճիռը յետոյ ցկեանքը թիապարտութեան փոխուած է և այս բոլոր վճիռները կայս. իրատէով վաւերացուած են։

Ցկեանս թիապարտութեան դատապարտուեցաւ փախստական Ճամ Ալիի տղան Վէլի, 15 տարուան՝ կէօք Վէլի, 3 ական տարուան՝ Ճին օղլու Մրգտատ և իր հօրեղբօրորդին Ահմէտ, Ճին օղլու Մէհմէտ և Լէֆիֆ օղլու Հասան։

Փախստական Ճամ Ալի օղլու Վէլի ի, կէօք Վէլիի և Ճին օղլու Ահմէտի գոյքերը գրաւելու համար ձէպէլը Պէրէքէթի պատեր. առեանին կողմէ տրուած որոշումը կայս. իրատէով վաւերացուած է։

ԴԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ՕԳՏԱԿԱՐ ԿԱՆԴԱՆԴԷՐ ՄԸ

Հրատարակուեցաւ Գ. Լուսինեանի փրանսայոյզ մեծ բառագրքին 58րդ պրակը։ Ա. հատորի տպագրութիւնը աւարտած ըլլալով, պակաս պրակները շուտով պէտք է առնեն հաւաքողները։ Դեղեցիկ և օգտակար կազմնդէլ մը։

ՀՐԱՒԷՐ

Պատիւ ունիմ ծանուցանելու Մայրաքաղաքիս բոլոր հայ բժշկաց, որ բժշկական ընդհ. ժողովը պիտի գումարուի յառաջիկայ կիրակի (Դեկտ. 28) յետ միջօրէի ժամը 1½ին (Ը. Ե.) Բերայի արհեստանոցին մէջ պարտաւորելու համար Ազգ. Հիւանդանոցի բարենորոգման ծրագիրը.

Ի դիմաց Բժշկ. Ընդհ. Ժողովոյ
Ատենապետ
Հ. Յ. Մասքէոսեան

ԲԵՐԱՅԻ ԴԳՊՈՎԱՆԴԸ

Աբեղայի գպրեվանքին մասնակարարութեան պլանը ազգերիներն են նշանակեցի ուսին ուսանողներէն առնուած նոր էջերը և ջաղջք մը որ ցարդ առաջ եղած ժամանակ միայն բանելով, տարեկան 140 ոսկի հասոյթ մը կ'արտադրէ։ Դպրեվանքի խնամակալութիւնը նկատելով որ եթէ այդ ջաղացը կանոնաւորաբար գործի այդ գումարին երկու երեք պատիկը հասոյթ կրնայ բերել, առաջարկած էր Տնտես. Խորհուրդին որ արտօնութիւն տայ 600 ոսկիի փոխառութիւն մը կնքելու, որուն վրայ ուելցնելու իրենց պարտաւոր ունեցած 200 ոսկին, չսղեչարժ մեքենայ մը պիտի գնեն, յետոյ ջաղացքին հասոյթներէն վճարելու պայմանաւ իրենց փոխ առած գրամը։

Խորհուրդը իր կատարած քննութիւններէն տեղեկացած ըլլալով որ երեք քարով դարձող մեքենայ մը 50 ոսկի կանխավճարով, վեց ամիս պայմանաժամով և հարկ եղած երաշխաւորութեամբ, 250 ոսկիի տուող գործարան մը կայ, որոշեց այս պարագան տեղեկացնել խնամակալութեան և փոխառութեան արտօնութիւն չտալ։ Իսկ երեք քարերուն համար 75 և զետեղումի և այլ ծախքերու համար ալ 45 ոսկիի գումար մը բաւական դատուեցաւ։

ՏԱՀՄԸ

Լոյս տեսաւ Տահար կրօնա-եկեղեցական կիսամեայ հանդէսին 3րդ թիւը, շահեկան բովանդակութեամբ։ Դիմին է 50 փարա։

ԲԱՆՏԻ ՌԱՆՏ

Հրատարակուեցաւ ծանօթ վիպագիր Սմբատ էֆ. Բիւրատի այս ազգային վեպին Ա. հատորը որ կը բաղկանայ 216 էջերէ։ Դիմին է 6 զրշ։ Կեդրոնատեղին՝ Վաղինակ էֆ. Բիւրատի տպարանը եւ գրավաճառներուն քով։

ՀԱՅԵԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻՑ

Տալքրանեան ազգանունով մի հայ, որ ընակութիւն է հաստատել Նիւ-Եորկում և օդանաւերի խնդրով բաւականին զբաղուած է, վերջերս տեխնիկական մի քանի յարմարութիւններ է մտցրել օդանաւերի կազմի մէջ և կարողացել է նշանակած մրցումների մէջ կարեւոր մրցանակներ ստանալ։ Նիւ-Եորքի Օդաչուներու ընկ.ը որպէս մրցանակ առել է նրան արծաթէ մի բաժակ, որովհետեւ Տալքրանեան իր օդանաւին կարողացել է տալ այնպիսի առաջնութիւններ, որպիսիք են աջող կերպով օդը բարձրանալը, արագ թռչելն ու աջող վերադարձը։ Ե. Ք. Ընկերակցութիւնն ես տուել է նրան արծաթէ մի բաժակ նրա համար, որ Տալքրանեանը իր օդանաւով կարողացել է մրցութեան մէջ աւելիից երկար թռիչքը կատարել օդում։ Նա ստացել է և մի ոսկէ մեդալ իր օդանաւի լաւագոյն կազմութեան համար։

** Վեհ. Հայրապետը մի նամակ ուղղելով Մ. Զերաղին, իբրեւ ազ. ժողովի ատենապետ, ցանկութիւն է յայտնել, որ Երուսաղէմի պատրիարքական տեղապահի ուղեւորութիւնը գէպի իր պաշտօնատեղին փութացվի, որովհետեւ ինքը վեհը, որպէս Ամենայն Հայոց կաթողիկոս, չէ կարող ներել, որ Երուսաղէմի վանքի ներկայ անկերպարան ու անգոհացուցիչ վիճակը չարունակվի չնորհիւ մի քանի վարկազուրկ եկեղեցականների։

(Մշակ)

ՄԻՋԱԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՄԵՐԱՇԽՈՒԹԵԱՆ ՄԻԹԻՆԳ

Մասնակցութեամբ երեք կուսակցութեանց բանախօսներու եւ Համերաշխութեան Ժողովի Դիւանի

Տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակի, 27 Դեկտ. ժամը 2ին (Ը. Ե.) Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ։

ՑԱՑՏԱԳԻՐ

1. Միթինգը պիտի բանայ Համերաշխութեան Ժողովի ատենապետը։

2. Բանախօսութիւն՝ Սօց. Դէմ. Հնչ. ներկայացուցչի. նիւթ՝ «Համերաշխութեան օգտակարութիւնը»։

3. Բանախօսութիւն՝ Վեր. Հնչ. ներկայացուցչի. նիւթ՝ «Բաղաքական կուսակցութեանց օգտակարութիւնները»։

4. Բանախօսութիւն՝ Դաշնակցական ներկայացուցչի. նիւթ՝ «Ակնարկ Հայ յեղափոխական շարժման վրայ, անցեալում և ներկայում»։

5. Փակման խօսք՝ Համերաշխութեան Ժողովի ատենադպրէն։

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

ԹԱՏՐՈՆ

ԱԲԷԼԵԱՆ–ԱՐՄԵՆԵԱՆ ԽՈՒՄԲ

Այս երեկոյ Գումգապուի Ցունաց դպրոցին մէջ պիտի ներկայացնէ ՕԹԷԼԼՕ։

Կիրակի ցորեկ՝ Օրթաքէօյի Բարեսիրաց Թատրոնը ՀՈՒԱՆԵՐ և ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԽՕՍԵԼՈՒ ԵՂԱՆԱԿԸ, ուրուն մէջ դեր պիտի ունենայ նաև Պ. Հայկ Փափազեան, իբր ամաթէօր դերասան։

Իսկ կիրակի երեկոյ Գալատիոյի Թատրոնին մէջ Շերվանզադէի ԿՈՐԾԱՆՈՒԱԾՔ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

Պուլկարական Վեհերնա Բոսքա և Նով Վեկ լրագիրները կը պահանջեն որ Պուլկարիա ո՛չ թէ ջնջէ Սեւ Ծովու իր նաւատորմը, այլ զօրացնէ զայն, Թուրքիոյ դէմ պաշտպանելու համար Սեւ Ծովու պուլկարական եղեր քները,

*** Սոֆիայի երկաթուղիի գործաւորները, ինչպէս նաև Ռուսճուգի, Վառնայի և Պուրկազի գործաւորները յայտարարած են թէ, որուան առաջին նշանին վրայ, իրենք խռովութիւն պիտի յարուցանեն, կ'ըսէ Իկ թերթը։

ՍՒԼԱՄԱԼԸԳԸ

Սիլամալդի հանդէսը երէկ տեղի ունեցաւ Տօլմա-Պաղչէի Վալիաէ մզկիթին մէջ։

ՆԱՀԱՆԳԵՆԵՐՈՒՆ ՕՐԻՆԱԳԻՐԸ

Պետական Խորհուրդին կողմէ կը քննուի դահանգներու օրինագիծը, որով իրաւասութեանց ընդարձակում տրուած է կուսակալներուն։ Երբ կուսակալ մը տեսնէ որ իր տարածաս պաշտօնեաներէն մէկը ապօրէն վիճակի մէջ կը գտնուի, իսկոյն պաշտօնէն պիտի ընէ, խնդիրը տեղեկացնելով կեդր. կառավարութեան։ Նահանգներու միւսերիները ժողովրդեան կողմէ պիտի կարգուին, Երեսփ. ժողովի վաւերացման ենթարկուելով։ Կուսակալները ամէն կարգի հանրօգուտ ձեռնարկներու մասին անօրինութիւններ ընելու իրաւասութիւն պիտի ունենան, բացի ջրանցք բանալ տալէ։ Կուսակալները պիտի կրնան փոխառութիւն կնքել հինգ տարիէն վճարելի ըլլալու պայմանաւ։

ՇԻՐԲԵԹԻ ԽԱՅԹԻՆ

ԱԶՂ.—Շիրքէթի Խայրիէի վարչութիւնը չոգենաւերու մեքենաներուն համար գործածելի 10,000 քիլօ ձէթի հայթայթումը նուազուրդի դրած է։ Նուազ երբը տեղի պիտի ունենայ 2/15 յունվար 1910ին։ Անոնք որ կը փափաքին մասնակցիլ սոյն նուազուրդին, կրնան դիմել Սիրքէճի, Ընկերութեան կեդրոնատեղին, հայթայթումի գնոյն հարիւրին 10ի հաւասար երաշխաւորութեամբ մը։

5—1 ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷՀՄԷՏԻՆ ՎԷ ԶԻԱԹ ՆԻԶԱՄԻԹԻՆՏԻՆ

Հալդայը զրաաթ մէքթէպինտէն պուսէնէ հաբլ օլանադ օլ իլէ օն իքի պին գէլէն ամիդ զանէմ ոիտի չէրի քեանունի ոանինին եէկիրմի սէքիզինտի փէնճշէնպիկ կիւնիւնէ գատար մէվզիի միզարիէյէ վազ իսիրմիշ օլարընընան թալէպ օլանլարընն չէրանիթի միզարիաէյի անլայուղ փէյ սիրմէք իւզրէ փազար էրթէսի վէ փէնճէկնպիկ կիւնլերի սանաթ եէտիտէն օն պուչուզա գատար տէբօղիթօ ազէյէլերինի միսթաճարլըն օրան վէ մէսատին վէ զրաաթ նէզարէթինտէ զրաաթ իտարէի ուսմուիլիօնտէքի միանդասա վէ միզարիաէ գօմիսիօնընա միբանասաթ էյլէմէյէրի իլան օլունուր։

23 քեանունի եվվէլ 325

Միւնագասա վէ միզարիաէ գօմիսիօն բէյսի

ԼԱ ՖՕՖՕԶ

Կերակուրներու պատրաստութեան մէջ լա fofoզի գործածութիւնը չատ աւելի նպաստաւոր է քան կարագը, ձէթը և ճարպը։ Միեւնոյն կերպով կը գործածուի,

ԲԱՑ ՄԷԿ ՖՈՒՌՈՐԴ

ՆՈՒԱԶ ՖԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ

Լա Ֆofoզ բուսական զուտ և անխարդախ կարագ մըն է։

Լա Ֆofoզ, Մանկան եղբարց վաճառանիշով, մեծապէս յանձնարարելի է առողջապահական տեսակէտով։ Բոլոր հիւանդանոցներուն մէջ կը գործածուի։ Մանկան եղբարց վաճառանիշով այս իւղը փնտռեցէք բոլոր գլխաւոր նպարավաճառներուն մօտ, վաճառման կեդրոնատեղի Գալաթիա, Մէհմէտ Ալի փաշա խան՝ Ն. Ս. Բէվէնճիօղլու և Որդի վաճառատունը, Պոլիս՝ Լէօն Տ. Սէմսա, Լիմոնճլար փողոց, թիւ 53։

Ընդհ. գործակալ
Ս. ԱՄԱՐ ԵՒ ԸՆԿ.

75—28

ՔԻՉ ԴՐԱՄՈՎ

ՇԱՏ ՈՍԻ ՇԱՀԻԼ

ՆԱՀԱՆԳԵՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ ԵՒ ՄԱՄՆԱՀԻԼԻ ՏՆՕՐԵՆՆԵՐ ՊԻՏԻ ԿԱՐԳԵՆԷ

Մեր գիտցած եգիպտական և Ֆրանսական կալուածական պանքաներու և երկաթուղիի պարտաթուղթերէն չատ ժան և վիճակահանութեան կազմակերպութեամբ աւելի շահաւոր եղած պարտաթուղթերը Հալպան. կառավարութեան 1904ին փոխառութիւնը կազմող կալուածական պանքայի պարտաթուղթերն են։ Այս փոխառութիւնը Հղանական կառավարութեան և Թուզաւորին պաշտօնական արտօնութիւնովը հրապարակ հանուած և կալուածական գրաւով երաշխաւորուած է։ Այս պարտաթուղթերը տարին 6 անգամ քաշուելու պայմանաւ, 62,500 75,000, 100,000, 125,000, 250000 ֆրանքնոց մեծ պարգեւներ, ընդամենը 1,450,950 ֆր. շահող թիւեր ունին։ Այս պարտաթուղթերը հիմակուան ատան գինով՝ 166 զրշ.ի կամ 35 ֆր.ի գնողները 72 տարի բնաւ ո՛ և է վճարում ընելու պարտաւոր պիտի չըլլան և վիճակահանութիւններուն տիրան մասնակցին ու այսպէսով ամ՛ի իրենց տուած յդրամը աւելուսական գումարով եւ պիտի առնեն և կամ կարելոր պարգեւ մը պիտի չանին։ Ըսել է որ բնաւ վնաս չիկայ, որովհետեւ պարտաթուղթ է։ Եթէ պարգեւ ելլէ ու դուք տեղեկութիւն չունենաք, ձեր դրամը չի կորսուիր։ Վիճակահանութիւնը կը կատարուի հրապարակով և Հղանական կառավարութեան հսկողութեան տակ։ Ինչպէս որ մեր գերբանենակին մէջ ծախուած ամէն տեսակ պարտաթուղթերուն համար կ'ըլլայ, հղանական կառավարութեան երաշխաւորեալ կալուածական պանքայի պարտաթուղթ գնողներուն ալ ամէն տեսն դրամ փոխ կը տրուի։ Մեր գրառնեակը որոշեալ գինով մը և ամէն տեսն եա կառնէ այս պարտաթուղթերը (Մայրաքաղաքիս մէջ Հղանական պանքա չըլլալուն համար)։ Վիճակահանութեան ցուցակները ձրիապէս կուտանք մեր յանախորդներուն։ Գաւառներէն գնել ուզողները մանաւանդ կամ չէքով պէտք է դիմեն Դպրոցական, Բիւլիզ Թիւնէլ խան թիւ 7, «Ժողովրդային Վարկի Օսմանեան fonմանիդ ընկերութեան»։ (Crédit populaire Ottoman) Գործունեայ պատուաւոր պաշտօնեաներու պէտք ունինք, որոնց դրամ պիտի չանենք։

Փեսր. 2ին քաշուելիք վիճակահանութիւն։

Պարգեւ			Գրանցք
1			100,000
1			10,000
1			2.507
5	ֆր.	1000էն	5,000
10	»	500»	5,000
40	»	250»	10,0000
82	»	100»	8,200
200	»	75»	15,000
400	»	50»	20,000
1260	»	31,25	39,375
2000			215,075

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԿՕՇԻԿՆԵՐԸ, ԱՐԱՆՑ, ԳԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂՈՅ ՀԱՄԱՐ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ

ԹԻՐԻՆԳ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ՂԱԼԱԹԻԱ

ՀԱՇՈՒԵՏՈՒԹԻՒՆ

Է. ՔԱԼԻՎՐՈՒՍԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

342, Բերա, Մեծ Փողոց, 342

ԻՐ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԳԻՆԵՐՈՎ ԿԸ ԾԱԽԷ

ՍԱՌԻՍ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ, ՈՐ ՄՕՏԵՐՍ ՊԻՏԻ ԿՑՈՒԻ ԻՐ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐ 2—10

ՕԱՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ ՊԱՆԿԱ

ԱՌԱՆՑԱՅՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

11,000,000 օսմ. ոսկի կամ

250,000,000 ֆրանկի դրամագլուխով

Կենտրոն՝ Լոնտոն
Գլխաւոր գրասենեակներ՝ Բոմբայ, Ինդիա Համբուրգ, Բերլին, Շիտակ Համբուրգ եւ Ֆրանկֆորտ

ԳԼԽԱՒՈՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Լոնտոն եւ Բոմբէյի մէջ

Ասիա, Աւստրալիա, Այրան, Աֆրիկա-Գոլդ-Քոսթ, Հաւայի, Աղէքսանդրիա, Իսպանիա, Նիկարագուա, Գասրա, Գէյրուտ, Գրազա, Թասմանիա, Դաւալա, Տէրէ Ազան, Իսպանիա, Երուսաղէմ, Դամասկոս, Գոնիա, Լանսոգա, Լիմասոլ, Գոնիրէ, Մէրսին, Միսիլի, Մանսուրա, Նիքոսիա, Ուշաք, Բոր-Սաֆա, Ալեքսէրի, Սամսան, Սաֆրազ, Իզմիր, Տրապիզոն, Սալոնիկեան Ծրագրեր եւ Ակրա։

Որպէսզի դրամատուներս նամ ընթացքի հաղորդ (գնեմ-գրասոն) փոխանակութիւն կ'ընէ, արժէքաւոր կամ փոխադարձաբար (բոլորս) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը գրէ։ Բանքիր եւ տարբ երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չեքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական օրինակներ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժէքաւոր եւ արժեքաւոր առարկաներ ի պահ կ'ընդունի եւ կը պահէ։

Բանքիր եւ տարբ հաշուեհանման մէջ կը բանեցնէ եւ փոխանակագիրներ կը գրանձ, ոսկեղանական հրամաններ կը գործադրէ, գանձական տեսակ դրամներ կը փոխէ, ի՛մանէ եւ կը ծախէ։

Սամ. Կայս. Գանքան իրեր ուսանող ի ընդունի, պահանջնան գիրքի վարձքի մէջ փոխարէն, ուսին տեսակ արժէքաւորներ, ոսկեղանական դրամներ կամ դրամ։ Սարժէքաւորները կը պահուին Ֆէրիտա արկղամուրներու մէջ։ Մէջ հաստատուած մասնաճիւղերու չինուած կոնտորներու մէջ (պահեստներ եւ մանրանոցներ ամրացուած), որպէս գանձարան ու պահպանութիւն ի ընդունին։ Ընդունարիներ ալ կը գրանեն։ Գրանքան մէջ նշանակուած ոսկիներու մասին տարեկան հաշիւ իրեր։

Սամ. Կայս. Գանքան ապահովագրական կը գործէ, ասանց միջնորդի։ Ասանց ապահովագրական արժէքաւորներու գրքոյկներ, Գ. Գալոյ մէջ վճարելի։ Նրա ասանցմանի մէջ գանձերի կարգներուն համար չանձնաւոր միջնորդներ մը կ'ասնան եւ ասանց գիտնական հրամանագրին հանձնարարութիւն։ Ասանց արիրդ հաղորդ կ'ունենայ պարտականութիւն։ Ամենայն գանձանքի գրաւոր պահանջագրեր։

Ժամանակին գանձանքներ համար ասանց տուած արժէքաւորներուն կարգաւորները պահանջեցնելու 30 օր առաջ կը կարուին։

Սամ. Կայս. Գանքան իրեր ասանց արժէքաւորներ ի ընդունի նաեւ իր արտասահմանեան գործակալութիւններ մէջ՝ Լանսոն եւ Բարիզ, իր գլխաւոր մասնաճիւղերուն մէջ՝ Ազէքսանդրիա, Գաէրէ, Իզմիր, Գէյրուտ, Եւրոպա, ինչպէս նաեւ իր գլխաւոր իրենց ներկայացուցիչներուն մոտ Աթէնք, Գերմանիա, Գրիւսել, Հռոմ, Վիեննա, Ռուսիա։ Ժամանակաւոր արժէքաւորներ ասանց արտասահմանեան տարեկան գրքոյկ է. կամ իր հաղորդ ունենալ, Կ. Գալոյ մէջ։ Ամէն յանձնարարները, որոնց արժէքաւորները ի պահ գրուած են, նրանց իրենց ընդունելիին վրայ, գանձանքի ասանել կամ իրենց հասցէին գրելով։

Սամ. Կայս. Գանքան կը կատարէ տարբերական հրամաններ մեր եւ օտար հիւսպարարներու վրայ։ Գնում եւ վաճառում կը կատարէ կանխիկ կամ ապառաժամով։ Հանգանքներուն արամադրութեան տակ կը դնէ, օրական գնով, կարգ մը արժէքաւորներ, ինչպէս Բանքիրի եւ գրաւոր, Սպիտակեան Ֆրկեան Ծանուցիչ հանձնաժամի ասդ. Գանքային պարտատոմսերը, Սամ. Ապահովագրական Ընկերութեան, եւայլն։ Բաժնեթղթերը։ Անվիճելի կնքագրի յանձնելի եւ այլ արժէքաւորներ։

Սամ. Կայս. Գանքան կը ստանձնէ արժէքաւորներու վրայ ամէն գործառնութիւններ։ Փոխառնում, եւայլն., մասնաւոր տոկոսների մէջ համաձայն։ Սամանեան եւ օտար արժէքաւորներու վրայ փոխառութիւն կ'ընէ հարկաւորագրելով եւ շատ նշանաւոր պայմանագրով։ Իրենց պայմանագրին առաջ կը գնդէ կոդ մը սամանեան եւ օտար արժէքաւորներու կարգներու։ Իր անուանիներուն մէջ գանուած արժէքաւորներուն գրքոյկները կը վճարէ, առանց միջնադրեալի։ Ընդարձակ 4% Սամ. փոխառութեան պարտատոմսերու, 1901-1905թ 4% Սամ. փոխառութեան պարտատոմսերու եւ Ֆրանսի նամանագրերու 6% փոխառութեան պարտատոմսերուն կրամրներ։

Սամ. Կայս. Գանքան բաժին մը հաստատած է՝ Սակարանի արժէքաւորներուն վրայ սեղկութիւններ տալու, անանց Սամանեանին ընդունուած ըլլան կամ ոչ։ Այս սեղկութիւններու ձրի կը տրուին։

Սամ. Կայս. Գանքան կ'երաշխաւորէ ընդունիլ հարկաւորին հարիւր վճարելէ տարեկան եկած կրամաց, վճարելիանութեան մէջ։ Ասանց, որոնց վճարման պիտի։ Ասանցանքներուն տակը, որ փոխանական է, կը հաղորդուի ստացողին։

ՏՕՔԹ. Ա. ՈՒՆՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՔԻԹԻ, ԱԿԱՆՋԻ ՈՒ ԿՈԿՈՐԴԻ

ՀԻԻԱՆԳՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած ըլլալով՝ երկարակեցութեան ու ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած տաք օդի, տիաթանսօսֆերի, պռօնֆսօֆերի, հօրսթակսօֆերի ու ամէնէն նորագոյն մեթոտներով մեծ յաջողութեամբ կը գործածէ խուլութիւնը, գլխոցաղոյսը ու հինցած ցաւերը, ականջի խժալը ու ականջի, քիթի, բերանի, կոկորդի ու խոչակի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները։

Նամանաւանդ երեսի ու քիթի վրայ եղած ուռուցիկները, որոնք ցարդ անբուժելի նկատուած էին, առանց գործողութեան, կատարելապէս կը չոչնչացնէ նորագոյն գործիքով մը, որուն շնորհիւ բազում այդ կարգի հիւանդներու Եւրոպիոյ մէջ բժշկուած ըլլալը կ'ապացուցանէ։

Վիզի ու գլխու վրայ ամէն տեսակ գործողութիւն կը կատարէ և աղոց կոկորդի նշիկները (պատէմիք) կը հանէ, առանց արիւնահոսութիւն իր մասնաւոր գործիքով։

Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէս օր, Պահէզարու, Համիտիյէ սեպիլի դէմ, Սրիկ Իւմիւնեան գեղարանը, իսկ կէս օրէ վերջ, իր տունը, Բերա, Շիտակ Համամ, Թագսիմ, Ֆրանս. հիւանդանոցին դէմ, թիւ 41։

Հինգշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ իր տունը գիմող ամէն հիւանդները, իսկ վկայեալ աղքատները ամէն օր ձրիաբար դարմանելու պատրաստ է։ 50—28

ՏՈՔԹ. ՉԱՐԳՃԵԱՆ

Մասնագէտ Բժիշկ

ԿՈԿՈՐԴԻ, ՔԻԹԻ ԵՒ ԱԿԱՆՋԻ

Վկայուած Բարիզի համալսարանէն ու նախկին օգն. բժիշկ Պորտոյի հիւանդանոցներուն։

Պատիւ ունի ծանուցանելու թէ դիւրութիւն իր յարգոյ յանախորդներուն, այսուհետեւ բացի երեքշաբթի և շաբաթ առաւոտներէ, ամէն օր մինչեւ կէս օր, կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները, գիտական ամենավերջին մեթոտներով, Գալիս Կամուրջին գլուխը Նարկիլէճեան դեղարանը (նախորդ Ծանոթ), և ուր ի հարկին կը կատարէ իր մասնագիտութեան վերաբերեալ գործողութիւնները։ Ամէն օր կէս օրէն ետքը հիւանդ կ'ընդունի բնակարանը, Բերա, Ազա Ճամի, Սագըզ Աղաճ, թիւ 6. երեքշաբթի և շաբաթ օրերը կը գտնուի ժամը 8-10 (Ը. Ե.) Շեղլիի Մանկանց մէջղգային հիւանդանոցը, և իր մասնաճիւղին մէջ, Բերա, ռուսական դեսպանատան դիմաց, Ապուտ էֆ. խան, թիւ 22 սեպտեմբեր, ժամ 10-12 (Ը. Ե.)։ Հինգշաբթի կէս օրէ վերջ ձրի։ 40-11

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՋԵՐՄԱՄԱՐՈՒԹԵՒՆ

ՏՕՔԹ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

Գաղղիական եւ մարթային հիւանդութեան

Երկար ժամանակ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները իրեն մասնագիտութիւն ըրած, Տօքթ. Ուղուրլեան էֆ. որ ծանօթ է արդէն մայրաքաղաքիս Հայ բժշկական դասուն մէջ, աշխատած է բաւական երկար տարիներ Ազգ. Հիւանդանոցի և Շիշլիի Ամենայնոցին մէջ։

Իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ, իր գործատեղին, Սիրքէճի Թրքամթայի ճամբուն Ֆէպիւս լուսանկարչատան առաջին յարկը։

Ինամով և կարճ ժամանակի մէջ դարմանելի փափաքողները կարող են իր փորձառութեան դիմել, հանգիստի բժշկին մէթոտէն օգտուելու համար։

Աղքատները ձրի։

Ծանօթ. — Ամէն տեսակ գործողութիւններ մէջանցքի և արգանդի հիւանդութեանց, մասնաւոր խմամքով։ 41—14

ՏՐԻ ՆԷՃԸՆԼ ԲՐՕԹԷՔԹԸԸՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԻՄ ՀՐԴԵՀԻ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ

Լիվերփուլ, Ջրէ փողոց, թիւ 38

Ընկերութիւնս իր անհատապէս ուղղամտութեան և արդարաբար ու պատրաստակամ սովորութեան համաձայն՝ կը հաստատեցնէ ապահովագրեալներուն բոլոր վնասները։ Ապահովագրական ընկերութեանց համաձայնագրովին (մինուիքա) գործ բերելու կ'ուզուի։

Ամէնէն նպաստաւոր պայմանները՝ քանի ուրիշ ո՛ և է ընկերութիւն։ Արեւելքի համար մասնաւոր գեղեցիկ սանդոյց։

Արեւելքի Ընդհանուր Տնօրէն
Վիլիամ Կ. Գալֆեանց

Կալաթա, Սիլանոլը խան թիւ 8—9

Գործակալութիւնք, Թուրիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։

Ամենամեծ եւ
Լաւագոյն Գիրքերու Կամ Բոժերու
հարիւրավոր, հիմարարար գնով, խաղալիքներ և
զանազան Բարիքներ. ապրի կամ հրապուրեալ
ելեկտրական, Ճարտարի կամ գրամատուական
հարիւրավոր, կարգաւորեալներ զանազանութիւնը.
ուստի եկէք, մոռցարեալ մի ապրի.

Քուն
ԲԱՍՐԻՏԼ ՎԱԼԼՏՅԻՆ

ազատ մը գրոյցներ, կ'բնաւ հանդիպ Ձեզ իր
հրաշալի ապրելութեան Տարին

Բայց չատ ուշադրութիւն դրեք!
Խրախուսիչներ գրուած գիրքի է իրէ "Ջայգրա" անունը
և Տրամ գիրքերի հարցէք։

Հ. Զարեան, գրեղագրի, Բարիզ լրտարիր փողոց 49
Կ'գտնուի

Բոլոր գրեղագրի և գրեղագրական Հանդերի իսկ
Ընդհանուր Տեղերով։ Ա. և Ա. Արիզմէսիր
Գ. Կարբա. Աֆեանոյ
Ալեքսանդրի խան 12.

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՔ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

50,000,000 Տրախմի

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գրասենեակներ՝ Զմիւռնիոյ եւ Պոլսոյ Գալաթիոյ Լանսոն, Ադրիանոպիս, Գանիէ, Սկլաճիէ, Իզմիր, Գիրեսոն, Բաղրան, Վլոր, Շիրա, Գալամարա, Գաճիկ եւ Գաճիխա (Էրէճէ)։

Դրամագլուխին և ստանդ ձգուած դրամին եւ արժեքաւորներուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը հասնի 260,000,000 ֆրանգի։

Ամենայն Գանքան կը գործադրի Գանքային ամէն տեսակ գործառնութիւններով։ Փոխառութիւններ կ'ընէ վճառելու, արժէքաւորներու վրայ և Եւրոպական Թուքիոյ վրայ քաղաքներ փոխանակագիրներ կը գրէ։

Ամենայն Գանքան հաշուեցանկը կը բանայ, չեքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հասարակական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուքիոյ գլխաւոր քաղաքներու և տարատարածման մէջ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրատարակին և թէ տարբ հրատարակներուն վրայ, յանձնարարեալ չեն ուղարկուած։

Եռամս փոքր վարձքի մը փոխարէն արժեքաւորներ կը պահէ, ստանդի ձեւով և ուշադրեալ տարին կամ առանձնակի տարեկան։ Ամէն կարգի կարգներ կը գանէ և գիրքի գործողութիւններ կը կատարէ։ Ամենայն Գանքան հանրութեան ապահովագրութիւնի տակ կը դնէ տարեկան գրքոյկներ, ինչպէս վարձքերով։

Ստանդի տեսակ

Ամենայն Գանքան իրեր ստանդ կ'ընդունի դրամ և արժեքաւորներ, ստանդի ձեւով։

Ուղարկած ստանդ դրամ քաղելու պայմանները։

Վեց ամսուան համար	3%
Մէկ տարուան »	3½%
Երկու » և աւելի	4 —

Ստանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Գանքան ձգուած են։ Ծախսերը կը վճարուին ամէն տարուան Յունուար մէն և Յուլիս 1ին։

Մասնաւոր տեսակներ՝ 4% տոկոսով

Ամենայն Գանքան իր յանախորդներուն մէջ Փոքր դրամատէրեր ունենալով և փափաքելով ամէն գիւրութիւն ընծայել, անանց տարատարածման տակ կը դնէ մասնաւոր ստանդներու տեսակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել առ աւելուն 100 ոսկի ստանդ դրամ մը։ Այդ դրամը 4% տոկոս կը բերէ և մասնակի վճարումներ կը կատարուին, ամենաւարդն 52 դրամ տարեկան։

PHŒNIX A URANCE LD ©

,,ՖԻՆԻՔՍ''

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.

Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ

Սնգլ. ոսկի 4,218,666

ՖԻՆԻՔՍ սոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ և Ճշտութեամբ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի և կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան Գօսանաքանն եղան է

ՈՒՂՂԱՄՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ԱՆՍԻՍԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՎՆԱՍՈՒՑ

Ցարդ վճարուած է առաւել քան 27000000 անգլիական ոսկի։

Ընդհանուր գործակալ Պոլսոյ և գաւառաց
Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Վիքալիս խան, Պանք Օթոմանի մօտ,
Գալաթիա։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօթի լօքալ տարին	108 ղր.
» » » վեցամս.	60 »
Գաւառներու համար տարին.	108 »
» » վեցամսեայ	60 »
Արտասահմանի հար. տարեկան	35 ֆր.
» » վեցամսեայ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. հաստէր փոխարան համար 2 ղրշ.. բաժնեգիները անպայման կանխիկ. ծանուցումներն առանձին կը ստարկուին. դրամ ղրկելու ամենագիրին եւ ուժան մէջոքը Մանուաքոսն է։

Արեւելքի Գարեգին Գօճաճեան

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՄՆՏՈՒԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ - ՖԷՊԱՅՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՂԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

Դրամագլուխ 130 միլիոն ֆուրոն, ամբողջովին վճարուած։

Պահեստի գումարներ 38,000,000 ֆուրոնի չափ։

Պոլսոյ գործակալութիւն՝ Էլեքթրիք խան, Բերայի գործակալութիւն՝ Ս. Անթոնան խան, Բերա, Մեծ-Փողոց։

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Վճարումները ոսկեդրամով ըլլալու են։ Ցիսուն դրուշէն վար վճարում չընդունուիր։

Վինր Պանք-Ֆէրայն այսօր հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար, իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին սակը իջեցնել կամ ուշացնել տեղական լրագիրներու մէջ։

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան եռ առնուիլ ամէն տեսակ։

100 ոսկիէն վեր գումարները կրնան եռ առնուիլ գրաւոր ապէս ու կանխաւ ըստ ալիք ազդարարութիւնէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով.

3	օր	100- 150	ոսկի գումարի համար	
6	»	151- 200	»	»
10	»	201- 500	»	»
15	»	501-1000	»	«
20	»	1001 և անկէ վեր	»	»

Վինր Պանք-Ֆէրայն իրեն կը վերապահէ պանքան դրամ ուղեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզած տեսակ վճարելով տեղական պարտատոմսերու գումարը։

Վինր Պանք-Ֆէրայն խնայուած գումարը պարտնակող տեղակ ալ կը ամնեմ անչափահասի մնացեալ, բայց այդ պարագային, նշանակուած խնամակալը (Վէլի կամ վասի) միայն իրաւունք ունի դրամը քաղելու։

Նեայողական Սնտուկին զան, Վինրը Պանք-Ֆէրայն կը գրաղի նաեւ սեղանաւորական ուրիշ գործառնութիւններով։

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄԸ ՑՈՅՑ ՏՈՒԱԻ ԹԷ

ՆԷՍԼԻԻ ԿԱԹԸ

Իմնկեն կատարեալ սնունդ մը կը կազմէ. բժիշկներուն եւ մայրերուն միանգամայն գնահատանքն է։

ՆԷՍԼԻԻ ԿԱԹԸ

Թանկագին սնունդ մըն է։ Դրոյ ի ձգարակազմներու համար

50—30

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

ՕՏԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

BANQUE RUSSE

Pour le commerce étranger

Հիմնուած՝ 1871թն

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՌՈՒԲԼԻ

ԱՄԲՈՂՋՈՒԹԻՒՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ. — Թալասնիֆօֆի սակարան, Սենեկայա հրապարակ եւ Վասիլի Օսդրոֆ։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Աքչէրման, Սարսանկէլ, Ադրխան, Արմաւիր, Պաքու, Պալաքօվօ, Էջաթերինոսլաւ, Իրկուտկ, Իզմայիլ, Կէրսոն, Քիէֆ, Քօզլօֆ, Խարքով, Քրէյզնչուկ, Մոսկուա (Կավրիքով փողոցի մասնաճիւղով), Նիքոլայեվ, Նիժէգ-Նովկոբատ, Նովօ, Նիքոլայեվսք, Նովորոսիսք, Օռեսա, Օմսք, Բէրմ, Բաքրօֆքարայա-Սլոպոտա, Բոլգավա, Ռիգա, Ռոստով, Ռօմնի, Ռիպինսք, Սարատօֆ, Սիմֆերոպոլ, Սէմիպէրոզոլ, Զիսպօրոլ, Թիումէն, Թօմսք, Վէլէքի, Ուսթիուգ, Վիաթքա, Վլադիմիր, Վլոտկա և Վոսկրէսէնսք։

ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Ալէքսանդրիա (Խէրսոնի մէջ), Գոպրինէց, Երաշոլի, Քաքուվքա, Նիքոլոլ և Սրօլա։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ. —Լոնտոն, Բարիզ, Մրսեվ և Կ. Պոլիս։

Ռուսական դրամատունը կը գրաղի դրամատան և տակաւանի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառութիւններով, նախավճարներ (avance) ապրանքի վրայ և քոմիսիոնով վաճառում ապրանքի։ Ինքնաստաւոր պայմաններով վարձու կուտայ ամենավատանելի «Մէյֆ» դրամարկղներ։ Ինայողական Սնտուկ նպաստաւոր տոկոսով։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Բարիզի մէջ հիմնուած է Օսմանեան գործակալութիւն մը, օրգան ունենալով Ասպարէզ Ֆրանսերէն, Թուրքերէն, ռուսերէն և հայերէն լեզուներով հրատարակուող տասանեակի մը որ նպաստաւոր ունի քաղաքական և տնտեսական կեանքը ամրապնդել օսմ. գանձանի գեղերու մէջ։ Հոլանտերուած է ֆրանսացի գրագէտներու և խմբագիրներու ընկերակցութենէն որուն կը մասնակցին երեսփոխաններ, ծերակուտականներ և նախարարներ։

Բոլոր այն վաճառականները որ արտասահմանի ապրանքներ ունին (գորգեղէն, մուշտակեղէն, արմաւիք, հնութիւն, մորթեղէն եւն.) կարող են դիմել Օսմանեան գործակալութեան, ծանելու համար ուղղակի կամ քոմիսիոնով։ Նոյնպէս բոլոր անոնք որ Ֆրանսայէ կամ Անգլիայէ ապրանք կը ստանան՝ կարող են դիմել նոյ. գործակալութեան։

Տեղեկութիւնները կը հաղորդուին ձրիաբար։

Ներկայացուցիչներ կ'ուզուին Թուրքիոյ ծովեզերեայ և կեդրոնական քաղաքներէն։

Առեւտրական գործերու համար դիմել Ա. Զուսրուեանց և Ընկ. թիւ 62 մ'Օրսել փողոց, Բարիզ (62, Rue d'Orsel, Paris), իսկ խմբագրական գործերու համար Ա. Զուսրուեանց և Լոլիկոլէ, 18 թիւ, Վիսեոն փողոց, Բարիզ (18 rue Vignon, Paris.) 12—10

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 ֆր.

ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Ի Մարտ 1906թին 8,000,000 ֆր.

ՀԱՎԱՔՈՒՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Ի Մարտ 1906թին 3,200,000 ֆր.

ԿԵԴՐՈՆ ԵՒ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Գլխաւոր. Ս. Պոլիս (Գալաթիոյ Փօշտ), Մասնաճիւղ. Սալոնիկ եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ թնամով կը կոչուէ Կ. Պոլսոյ, Սալոնիկի Թուրքիոյ եւ Ասիոյ և Եւրոպայի գլխաւոր կենտրոնները դրամատունները։ Ամենայն գործառնութիւններ կը կատարէ։ Ամենայն գործառնութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Չեքեր եւ վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և տարատարածման բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Ամենայնէ կ'ընդունի է սեռ վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսուան դրոյ գործածական ամիսով։ Վերջապէս սեղանագրական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լուսագրի գործարանով։ Գանձ ու Մարգարիտի գրքոյկներուն համար Ինքնաստաւոր Մնացեալ կ'ունի, չատ ինքնաստաւոր պայմաններով։

ՔԱՌԱՍԵՌՆ ՏԱՐԻՆԵՐԷ Ի ՎԵՐ

ՀԱՆՁՍՈՒԱԾ Է

Միքմէյտ Պրէնտ

Սուրս Միքը

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՍՆՈՒՆԴՆ Է

Ամէն անոնք որ գործածած են այս կարգը՝ կ'ընդունին որ

ՄԻՔՄԷՅՏ ՊՐԷՆՏ ՍՈՒՐՍ ՄԻՔԸ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ Է ՁՈՒՆԵՑ ՀԱՄԱՐ

ԿԸՆԴՍԱԿԱՆ՝ ՆՈՐԱԼԵՒՈՒՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՈՐ ՇՈՒՄԼՆԵՐՈՒՆ ՕԳՏԱԿԱՐ

50—31

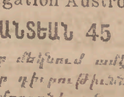

ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Աւստրեւամերիկեան

Cie. de navigation Austro-Americana)

ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈՓԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին Հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պատուակ ունին։ Սուրաքը խմամեալ է։ Եկեղեցական օգտագործում և լոյս։ Մարգարէի գրութեամբ անթեղ հեռագիր։ Թժիշկ և գեղ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Գալաթիա, Իրեթքի խան, թիւ 18—19։

Ընդհ. գործակալ
ԹԷՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄՈՒԶԻ